

לתגובות הערות: שגיא 054-6868199

זמני ת"א:

פְּנִימַת הַשַּׁבָּת: 17:27

יְצִיאַת הַשַּׁבָּת: 18:26

ר"ת: 19:02

לקבלת העלון במייל-

שלחו הודעה ל:

sagif_@walla.co.il

בס"ד עלון מס' 691 14.3.2025 - יד' אדר תשפ"ה

וְהוּא הַשַּׁבָּת לְפָנֵי יְצִיאת הַבְּרִית וְיָבִיא בָּנוּ

פְּרִשֶׁת - כִּי תֵשָׂא - שַׁבַּת פְּוָרִים

וְשָׁמְרוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת הַשַּׁבָּת לַעֲשׂוֹת אֶת הַשַּׁבָּת לְדֹרֹתָם בְּרִית עוֹלָם (לא, טז)

דבר נפלא אמר מרן הגאון הגדול רבי יצחק זילברשטיין שליט"א, רבה של דמת-אלחנן בבני-ברק, בשם חותנו, עמוד ההוראה, מרן הגרי"ש אלישיב זצ"ל:

הגמרא במסכת יומא (לה, ב) אומרת: "אמרו עליו על הלל הזקן שבכל יום ויום היה משתכר בחצי דינר. חציו היה נותן לשומר בית המדרש, וחציו לפרנסתו ולפרנסת אנשי ביתו. פעם אחת לא מצא דינר להשתכר, ולא הניחו שומר בית המדרש להיכנס פנימה. עלה ונתלה וישב על פי ארובה כדי לשמוע דברי אלוקים חיים מפי שמעיה ואבטליון.

"אמרו: אותו היום ערב שבת היה, ותקופת טבת היתה, וירד עליו שלג מן השמים. כשעלה עמוד השחר אמר לו שמעיה לאבטליון: אבטליון אחי! בכל יום הבית מאיר והיום אפל, שמא יום המעונן הוא? הציצו עיניהן וראו דמות אדם בארובה, עלו ומצאו עליו רום שלש אמות שלג. פרקוהו, רחצוהו, סכוהו, והושיבוהו כנגד המדורה. אמרו: ראוי זה לחלל עליו את השבת."

בהזדמנות מסוימת נשאל מרן הרב אלישיב זצ"ל, לכאורה כיצד יכול היה הלל להתיר את דמו למות? הלא זה פיקוח נפש לכל דבר? וכי לא ידע שכאשר ישכב במוג אויר כה סוער תחת כיפת השמים הוא עלול לקפוא?

הרב אלישיב השיב על כך באמצעות מעשה שאירע בירושלים לפני עשרות שנים: יהודי יקר וירא שמים יצא לשוק 'מחנה יהודה' ביום חמישי אחר הצהרים כדי לרכוש את מצרכי השבת ולא חזר בפרק זמן סביר. בני ביתו דאגו לשלומו והחלו לחפש אחריו. לאחר שעות של חיפושים שנמשכו אל תוך השעות הקטנות של הלילה, נמצא האיש באחד מבתי המרוזח בשוק, כשהוא שרוע על הרצפה שיכור מיין...

בני משפחתו הוכו בתדהמה כששמעו היכן נמצא אביהם, והתקשו לעכל את העובדה כי איש ישר דרך ירא שמים ובעל בעמיו כמותו - נמצא כשיכור כאחד הריקים בבית מרוזח? הנהגה שאינה הולמת אותו ובודאי שאינו רגיל בה... משנתפכח מיינו התגלה הסוד. הוא סיפר שכשיצא מהבית לכוון השוק היה לו קר מאוד, וכשראה בצד הדרך בית מרוזח החליט להכנס אליו ללגום בו כוסית קטנה של יין שרף להחם בה את גופו.

הוא חשב לעצמו ובצדק כי כוסית אחת קטנה ודאי לא תשפיע עליו להשתכר. אולם כשראה שהיין מיטיב לו וגופו הוחם, בקש לקנות "רק עוד כוסית אחת", ובאמת לא התכוון ליותר ממנה, אולם כשגמר לשתותה חשקה נפשו בעוד כוסית ולאחריה בעוד כוסית... כך נגרר לקנות עוד ועוד, והתוצאה הסופית היתה מציאתו שרוע ברצפת בית המרוז כשיכור מוחלט...

כך היה גם אצל הלל הזקן, הסביר הרב אלישיב. וכי יעלה על הדעת שהלל הזקן אכן עלה על הארובה על מנת להיות שם שעה ארוכה, עד שיצטרכו לפנות מעל גבו שלש אמות של שלג?! ודאי שלא! הדבר אסור על פי הלכה, ובודאי שלא התכוון להמרות את פי ההלכה בזה. אלא שאהבת התורה העצומה שבערה בו היא זו שגרמה לו להשאר להאזין לשיעור בצורה כזאת.

בתחלה הוא נתלה על הארובה להאזין לשיעור בכוונה לשהות שם רק מספר דקות בודדות, לשמוע רק את חמש הדקות הראשונות של השיעור ותו לא. אך לפתע הוא שמע את אחד התלמידים מקשה על השיעור, וחשב לעצמו להמתין רק עוד רגע כדי לשמוע גם את התשובה, ואז רק עוד רגע לשמוע כיצד שמעיה ואבטליון מסבירים נקודה פלונית ודחיה אלמונית...

לאט לאט גברה סערת הרוח בבית המדרש וקולות ה'ריתחא דאורייתא' בין התלמידים שבו את לבו, ומרוב תענוג לא היה מסוגל להפסיק. הוא חשב לעצמו אשמע "רק עוד מלה אחת", עוד אחת ועוד אחת, עד שמצאוהו במצב סכנה, מקורר וקפוא, מכוסה תחת גובה של שלש אמות שלג!

מה שנדרש מאיתנו להשכיל מהארה נפלאה זו, כי מוטלת החובה על האדם לא להלך בגדולות ובנפלאות, אלא לנהוג בפשטות בצורה עקבית, מבלי להתפעל ולהתרגש מנפילה וממעידה. היצר הרע מחפש את נקודות החלשה והתורפה שלנו, ומשם מנסה לפלס לעצמו נתיבים, לסלק את האדם מדרך הישר.

אולם עם הגישה הזאת של עוד משנה ועוד דף גמרא, עוד התאמצות ועוד התגברות, בסופו של דבר כשיסתכל האדם לאחורנית, יראה עד כמה גדולה היא הצלחתו והתקדמותו בידיעת התורה, בעבודת המדות ובהכנעת היצר, זה יביא אותו אל סיפוק הנכון ואל הצלחתו הרוחנית הגדולה בעתיד. (רבי אליעזר טורק שליט"א מתוך 'דרשו')

וְשָׁמְרוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת הַשְּׁבֶת לַעֲשׂוֹת אֶת הַשְּׁבֶת לְדֹרְתָם בְּרִית עוֹלָם (לא, טז)
בכינוס שהתקיים בשעתו בבית הכנסת הגדול בבני ברק לחיזוק חומות השבת, הביא רבנו מרן האב"ד עזרי צוק"ל בדבריו את הפסוק **וְשָׁמְרוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת הַשְּׁבֶת לַעֲשׂוֹת אֶת הַשְּׁבֶת לְדֹרְתָם בְּרִית עוֹלָם**. ושאל מה הכוונה ברצון התורה 'לשמור על השבת', הנה שומר חנם שמפקידים אצלו ממון, מפני מה הוא שומר, וכי מעצמו שלא יגנוב? בודאי שלא. הרי עיקר השמירה שלו היא לדאוג שאחרים לא יגנובו, ולצורך כך הביאו לו את החפץ. ואם כן כאשר התורה מצווה על שמירת השבת, הכוונה היא גם כן שנשמור על השבת מפני אחרים שרוצים לחלל אותה, וזו האחריות שלנו כשומרי שבת.

ובזה ביאר את המשך הפסוק **לַעֲשׂוֹת אֶת הַשְּׁבֶת לְדֹרְתָם**, שאם אנו נשמר על צביון השבת, שלא תחולל גם על ידי אחרים, אז תשמר השבת גם לדורות הבאים... (וראה כעין ביאור זה בספר 'פנינים משולחן גבוה' בשם הגאון רבי יצחק אלחנן ספקטור ז"ע, בביאור הכפילות על שמירת השבת).

וַיֵּרָא מֹשֶׁה אֶת הָעַם כִּי פָרַע הוּא (לב,כה)

בדרך כלל, העליות בתורה מחלקות באפן שווה בין שבעת העולים לספר תורה, אולם בפרשתנו העניין שונה. עליית כהן ועליית לוי ארוכות בהרבה משאר העליות, כי בעליות אלו מסופר על חטא העגל, ושבט לוי הוא השבט היחידי שלא היתה ידו במעל, ומאחר שחז"ל לא רצו לבייש את בני ישראל כשיעלו בעלייה זו, שבה מתאר כיצד אבותיהם חטאו בעגל, האריכו בעלית כהן ולוי.

מכאן נמצאנו למדים עד כמה צריך להיזהר שלא לפגוע באף יהודי באשר הוא! הרי כבר עברו אלפי שנים מאז חטא העגל, וכמובן שלא העולה הוא זה שחטא, אלא אבות אבותינו, ובכל זאת חכמינו ז"ל חסו על כבודם של ישראל!

הגאון רבי שלמה זלמן אויערבך זצ"ל היה מגדולי הפוסקים, ויחד עם זה היה גם מגדולי בעלי המידות. זהירותו הרבה שלא לפגוע בכבוד הזולת היתה לשם דבר, והיא צריכה להיות עבורנו צוואה לדורות וסמל לחיקוי.

פעם אחת כבדוהו לערוך חופה וקידושין. בחופה כבר נכחו שני עדים, אלא שהרב ידע שאחד מהם פסול לשמש עד, אבל לא רצה לביישו. לכן פנה אליו ואמר לו: "שמע נא יקירי! יש לי דלקת בגרון וקשה לי לברך את הברכות בקול. עשה עמי טובה, ברך אתה את הברכות ואני אשמש עד במקומך" (שהרי כל אחד יכול לערוך חופה, אולם עד חייב להיות יהודי כשר, כי אחרת - הקדושין אינם חלים). העד התפלא: "כבוד הרב, מי אני שאערך חופה?! מעולם לא עשיתי את זה..." "לא נורא, אני אלמד אותך". אמר הרב, הראה לו את הברכות והסביר לו במשך מספר דקות מה לעשות. וכך נערכה החופה כדת משה וישראל מבלי לבייש את האדם הזה.

מספרים, שהרב נסע באוטובוס ולפתע התיישרה על ידו אישה בבגדים לא צנועים. הרב הרגיש לא בנוח, אך לא רצה לפגוע בכבודה. לכן ירד בתחנה הקרובה, באמצע הדרך, כאילו הגיע אל יעדו. הוא העדיף להמתין לאוטובוס אחר, ובלבד שלא לפגע בכבודה של בת ישראל. חז"ל אמרו (ברכות ה'): "אם רואה אדם יסורים באים עליו - יפשפש במעשיו. פשפש ולא מצא - יתלה בבטול תורה". ולכאורה, מדוע אמרו רבותינו שרק בסוף יתלה את בעיותיו בבטול תורה? מדוע שלא יתלה את יסוריו כבר בהתחלה בגלל עוון זה? אלא, כל עוד אדם פגום בעניינים שבין אדם לחברו, אין לו מה לתלות בבטול תורה, מפני שדרך ארץ קדמה לתורה!

הצדיק הירושלמי, רבי אריה לוי זצ"ל, השתדל לקרב יהודים רבים אל אביהם שבשמים. רעייתו של אחד מהיהודים שהרב קירב ליהדות, לגלגה על בעלה ולבסוף הורידה אותו מדרך התורה. יום אחד, כשהלך ברחוב, הבחין היהודי הזה ברב, ומיד עבר לצד השני של הרחוב כי התבייש שהרב יראה אותו ללא כיפה על ראשו. אולם כשהרב הבחין שהוא עבר לצד השני, עבר לשם גם הוא... מתוך אהבתו אל אותו יהודי, התחיל הרב לרוץ לקראתו, וכשהשיגו חיבק אותו בחם. "איזו זכות יש לי לפגוש אותך שוב!"

אמר לו הרב במאור פנים. "הבחנתי שאתה בורח ממני וחשבתי כי אולי פגעתי בך בלי לשים לב, לכן באתי לבקש את סליחתך!" דחה האיש את הדברים ואמר: "לא, חלילה הרב לא פגע בי מעולם, אלא פשוט התביישתי שהרב יראה אותי כך, ללא כיפה". ענה לו רבי אריה בבדיחותא: "כפי שכבודו רואה, אני אדם נמוך מאד, לכן איני יכול לראות אלא רק עד ליבו של היהודי, אך מה קורה מעל לראשו, כבר איני מצליח לראות... לכן בכל פעם שאני רואה אותך - אני רואה רק את הלב שלך ולא מה נמצא מעל לראשך!".. (מה אהבתי תורתך)

ראיתי הסבר נפלא בשם **הסבא מקלם**, ומואוד נהנית מדבריו, רק ראיתי לנכון להוסיף קצת על דבריו כמענה לשאלה, ששאלו אותי מדוע עלינו לצום היום את צום אסתר שנקבע מלפני 2500 בערך?? והתשובה לכך היא קצת באריכות, שהנה כאשר מרדכי הצדיק צעק והזהיר את היהודים שלא ישתתפו במסיבה ובסעודה של אחשוורוש לעגו לו, וטענו שכלום לא יקרה ואדרבא זה רק מקרב את היהודים למלכות, ואכן לאחר מכן עברו 9 שנים של שקט לעם ישראל, וזה הוכיח למתנגדי מרדכי שהם כביכול צודקים ושמרדכי הצדיק הינו רב קיצוני בדעותיו שסתם מאיים וסתם מפחיד!!!

וכשהתחילו גזירות המן לאחר 9 שנים מהסעודה היו שטענו שדווקא מרדכי הצדיק הוא זה שיצר את המהומה ואת השנאה והוא ורק הוא אשם בהתגרות עם המן ובגזרותיו, כי אם מרדכי לא היה מתגרה עם המן בגלוי לעיני עבדי המלך, ממילא המן לא היה כועס ולא היה גוזר גזירת שמד על ישראל!!!

וברור שהעיתונים כמו עיתוני זמננו היו מלאים בכותרות ראשיות "מרדכי הבוגד" או "קיצוניות מטורפת" וכן בסגנון כזה שיש הרבה ארס ושצף קצף כנגד גדולי ישראל, אבל מרדכי "ידע את אשר נעשה" – הוא ידע לחבר שכל גזירת המן נוצרה אך ורק בגלל שהיהודים לפני 9 שנים נהנו מסעודת אותו רשע, השאלה איך יהודי זמנו ידעו להסכים עם ידיעת מרדכי שהגזיר ה אכן רק בגלל שהשתתפו בסעודת אותו רשע??

אומנם בצום אסתר שגזר מרדכי על כל היהודים לצום דווקא בחג פסח במקום לאכול מצות, כל היהודים התאחדו ושמעו למרדכי, כאן הוכיחו שהאמינו בלב שלם שלא מרדכי אשם בגזירה אלא הם קיבלו את דבריו שזה בגלל שנהנו מסעודת הרשע לפני 9 שנים, ואמונתם זו במרדכי וחזרתם בתשובה זה עצמו יצר את הנס שנהפך הפחד לשמחה וליום טוב ולכן צמים עד היום את צום אסתר, בכדי שגם אנחנו נזכור שעלינו להתחזק באמונת חכמים ולסמוך על דעתם הרחבה ועל ראי יתם המעמיקה והעל טבעית שבאה להם מכוח התורה הקדושה!!! וזה רלוונטי עד עצם היום הזה!!!

כי מי לא מרגיש חוסר באמונת חכמים מושלמות!!! ולכן אנחנו צמים!!! במטרה להתחזק כאז כך גם היום!!! וזה סוד המגילה, שהיא "אסתר", לקרוא בין השורות, להעמיק ולהבין שמה שנסתר שונה מהמראה החיצוני, ושנזכור ונאמין, שמרדכי – גדולי הדור "ידע את כל אשר נעשה", שגדולי ישראל רואים את האמת הפוכה מהנראה לעיניים שלנו, וחובה עלינו לסמוך עליהם בשלימות ובלי שום פקפוק. (עלון ז'טהר לבנו)

זכות דברי התורה בעלון יעמוד:

בעיה זיווג הגון: עוז בן מרים, נועה בת יעל, קרן בת רחל, מאי בת מאירה, מילנה בת סבינה, ספיר שמחה בת חנה.
לזרע בר קיימא: מורן בת רותי, לירז בת מרים, אבישג זהרה בת יעל.
לפרנסה בשפע: שגיא בן מרים, מורן בת רותי, לירון בן פנינה.
לרפואה שלמה: מרים בת ציפורה, שמואל בן דבורה, לרפואת כל הפצועים.
לעילוי נשמת: ציפורה בת מורוור ז"ל, בנימין בן סולי ז"ל, חביב בן סולי ז"ל, בתיה בת סולי ז"ל, גבריאל בן מורוור ז"ל, מיכאל בן מורוור ז"ל, רחמים בן מורוור ז"ל, יחזקאל בן יהודית ז"ל, דבורה בת טובה ז"ל, יוסף מיכאלשולי בן רפאל ז"ל, שרה רוסיקו מנשרוב בת תמרה ז"ל, לעילוי נשמת חיילנו והנרצחים ב7 לאוקטובר.

קוראים וקוראות נכבדים, נפתח אצלנו בשכונה כולל אברכים, על מנת לסייע להחזיק אותם מי שרוצה לקנות ברכה בעלון, ולהחזיק תורה על הדרך, כל שם לברכה 250 ₪ למשך שנה. ניתן להעביר בביט למספר 054-6868199. מי שרוצה לתרום לכולל גם בלי קשר לברכה, מצורף לינק:

<https://paypage.takbull.co.il/212sH>